

SFJ00319291220001 DS/HVB STAR XV som HVAL VI (V 5305 JÄGER) under krigen. Bilde via Fredrik Strøm.

1929 DS/Hvb STAR XV (SFJ003192912)

Type	Dampskip, hvalfanger steam ship, whale catcher.	Off.no (IMO):	5280708
Flagg (flag):	NOR	Havn(port):	Sandefjord
Byggeår (year built):	1929/08	Bnr (Sno):	300
Bygger (yard):	Nylands Verksted, Oslo.		
Eier (owner):	Hvalfanger-A/S Rosshavet, Sandefjord.		
Disponent (manager):	Johan Rasmussen og Magnus Konow, Sandefjord.		
Klasse (Class).:	DnV +1A1 Hvalfanger		

Tonnasje (Tonnage): 247 brt, 81 nrt

Dimensjoner (size): Lbp.: 115,3'-B: 23,8'-D: 13,3'.

Fangstutstyr.

(catching equipm.):

Navigasjonsutstyr:

Manøversystemer

(syst. for
manouvering)

Dekksmaskineri

(deck machinery):

Kommunikasjon

(comm.):

Kallesignal (Call
sign.):

LDJN

**Fremdrift
(propulsion):**

1 stempel dampmaskin (steam reciprocating), trippel ekspansjon.
3-sylinder, syl. diam.: 13,8"-22,0"-37,5", slag/stroke: 24,0". 135
NHK. Bygget av Nylands Verksted, Oslo

Fart/forbr.

(speed/cons.):

Hjelpemaskineri (aux):

Tot. el. kraft (el.
power):

Kjele(r) (boiler):

1 oljefyrt dampkjel (fire tube boiler), med 3 fyrganger. Heteflate
(HF): 2.253 ft². Bygget av Nylands Verksted, Oslo

Bemanning (crew):

pers,

Historikk:

1929 Bygget som hvalfanger **STAR XV** ved Nylands verksted, Oslo for Hvalfanger A/S Rosshavet (Johan Rasmussen & Magnus Konow), Sandefjord. Sjø satt 02/07, levert 01/08.

Satt i fangst for den nybygde **SIR JAMES CLARK ROSS** (2) fra sesongen 1929/30.

1936 Solgt til Hvalfangerselskapet Blaahval A/S (Jørgen Krag, Oslo, Magnus Konow, Sandefjord), Sandefjord. Omdøpt til **HVAL VI**. Fanget for FI/k **C. A. LARSEN** sesongen 1936/37. Hele flåten var utleid til Margarine-Rohstoff-Beschaffungsgesellschaft m. b. H., Berlin, Tyskland og fangsten ble i sin helhet utført på deres regning og styrt via Hamburger Walfang-Kontor G. m. b. H., Hamburg, Tyskland.

HVAL VI opererte under norsk flagg.

1937 Fangstbåt i Sydishavet sesongen 1937/38 med **C. A. LARSEN**. Fremdeles leid ut til Tyskland

1938 Fangstbåt i Sydishavet sesongen 1938/39 med **C. A. LARSEN**. Fremdeles leid ut til Tyskland

1939 Ankom Hamburg 15/04 etter sesongen 1938/39. Det var siste sesong som fangst for **C. A. LARSEN** da kokeriet ble overtatt av den tyske krigsmakt og benyttet som depotskip på norskekysten under krigen.

HVAL VI ble utleid til Den norske Marine (KNM) som bevoktningsbåt utpå høsten.

1940 Natten til 09/04 lå **HVAL VI** ved Grønningen Fyr i Oksøygapet i innløpet til Kristiansand og var tilsluttet Kristiansand festning sammen med **HVAL IV** som lå ved Oksøy Fyr. En tysk eskadre med krysseren **KARLSRUHE** i spissen gikk til angrep kl. 05.15 om morgenen. Etter flere forsøk måtte festningen gi tapt og det tyske flagget ble heist kl. 11.00.

Beslaglagt av tyskerne og satt under tysk kommando som **JÄGER NK-06**. Benyttet som eskortefartøy på norskekysten.

1941 I januar omdøpt til **SCHÜTZE NK-07**.

1944 Fikk i juli ID **V-5305**. Under tysk kommando og eskortering 16/12 av en annen norsk båt **FERNDALE**, ble **SCHÜTZE V-5305** og **FERNDALE** og resten av eskorten beskyttet av en skvadron Mosquito jagere fra Banff i Skottland. **JÄGER** klarte å skyte ned et av disse flyene og kom selv uskadd fra angrepet men **FERNDALE** og redningsfartøyet **PARAT** stod i brann.

1945 Levert tilbake som **HVAL VI**.

1947 Overtatt av den norske stat.

1948 Solgt til Harald Hansen, Bergen.

1949 Solgt til Brunvold Kvalstasjon (Brødrene Brunvold), Tromsdalen. Benyttet på hvalstasjonen på Skjelnan. Registrert i fiskeriregisteret som **T-7-TD** under samme navn, **HVAL VI**.

1953 Omdøpt til **POLARBRIS III**.

1954 Solgt til Sverre og Gudolv Akerøy, Stavsen. Registrert i Sandnessjøen. Ombygget til fiskefartøy. Registrert som **POLARBRIS III N-35-DS**.

Dimensjoner 248 brt, 85 nrt/L: 115,3'-B: 23,7'-D: 13,3'.

1955 Ombygget til motorfartøy. Installert 1 dieselmotor, Alpha. 2-takt/enkeltv. 6-sylinder, syl. dim.: 230 x 400 mm. 360 BHK ved 375 o. min. Bygget i 1951 ved Alpha-Diesel A/S, Frederikshavn, Danmark. Ny hjelpekjel med arbeidstrykk 100 psi installert.

1962 Forlenget. Nye dimensjoner: 304 brt, 129 nrt/L: 138,2'-B: 23,8'-D: 13,2'.

1964 Ny dieselmotor installert, Alpha. 2-takt/enkeltv., 8-sylinder, syl. dim.: 240 x 400 mm. 640 BHK (471 kW) ved 400 o. min. som ga fartøyet en fart på rundt 11,0 knop. Bygget av Alpha-Diesel A/S,

Frederikshavn. Klassifisert som DnV +1A1 Deep Sea Fishing.

1972 Rederiet flytter til Sandessjøen. Registrert som **POLARBRIS III N-35-DA** (Dønna).

1980 Hugget i september ved Høvding Skipsopphugning, Sandnessjøen.

History in English:

1929 Built as whale catcher **STAR XV** by Nylands Verksted, Oslo for Hvalfanger A/S Rosshavet (Johan Rasmussen & Magnus Konow), Sandefjord. Delivery in August.

She had three sister ship, the **STAR II, XII** and **XIV** delivered earlier the same summer.

Catching for the new built factory **SIR JAMES CLARK ROSS**(2) from the season of 1929/30.

1936 Sold to Hvalfangerselskapet Blaahval A/S (Jørgen Krag, Oslo as manager, Magnus Konow, as Norwegian agent), renamed **HVAL VI**.

Catching for the **FI/F C. A. LARSEN** season of 1936/37. The whole fleet was on bareboat to Margarine-Rohstoff-

Beschaffungsgesellschaft m. b. H and the whaling in whole was on their account and managed from the office of Hamburger Walfang-Kontor G. m. b. H, Hamburg.

HVAL VI and the rest of the expedition operated under Norwegian flag.

1937 Catching in the season of 1937/38 in the Antarctic Ocean with **C. A. LARSEN**. Still hired by the German company.

1938 Catching in the season of 1938/39 in the Antarctic Ocean with **C. A. LARSEN**. Still hired by the German company.

1939 Arrival Hamburg 15/04 after the season of 1938/39. This was her last season as catcher for **C. A. LARSEN** as the factory was taken over by the German war power and used as a depot ship at the Norwegian coast during the war.

HVAL VI is hired out to the Royal Norwegian Navy (RoNN) as patrol boat.

1940 In the night of 09/04 **HVAL VI** was positioned inside the Grønningen Lighthouse in Oksøygapet. The inlet to the port of Kristiansand. She was a part of the Kristiansand fortress defence together with the **HVAL IV** positioned inside the Oksøy Lighthouse. A German squadron with the cruiser **KARLSRUHE** in the lead went to attack at 05.15 am. After multiple attempts the fortress gave up and the German flag was hoisted 11: 00 am.

Seized by the Germans and placed under German command as **JÄGER NK-06**. Used as escort vessel on the Norwegian coast.

1941 In January renamed **SCHÜTZE NK-07**.

1944 In July get a new identification no. **V-5305**. Under German command escorting another Norwegian ship under German command the **FERNDALE** on 16/12, was **JÄGER** and **FERNDALE** and the rest of the vessels in the group was attacked by fire by a squadron of aircrafts from Mosquito planes from Banff in Scotland. **JÄGER** managed to shoot down one of these planes and come unscathed from the attack, but **FERNDALE** and rescue vessel **PARAT** was set on fire.

1945 Returned to her owners as **HVAL VI**. The company A/S Blaaivalen, as her owners, refused to participate in the "Fellesfangst". The factory sold to Antarctic A/S of Tønsberg.

1947 Taken over by the Norwegian Government.

1948 Purchased/taken over by Harald Hansen, Bergen.

1949 Sold to Brunvold Kvalstasjon (Brødrene Brunvold), Tromsdalen. Used at the shore whaling station at Skjelnan. Name unchanged. Registered as **T-7-TD** in the register of fishery.

1953 Renamed **POLARBRIS III**.

1954 Sold to Sverre og Gudolv Akerøy, Stavseng. Converted to deep sea fishing vessel.

Registered in Sandnessjøen as **N-35-DS**

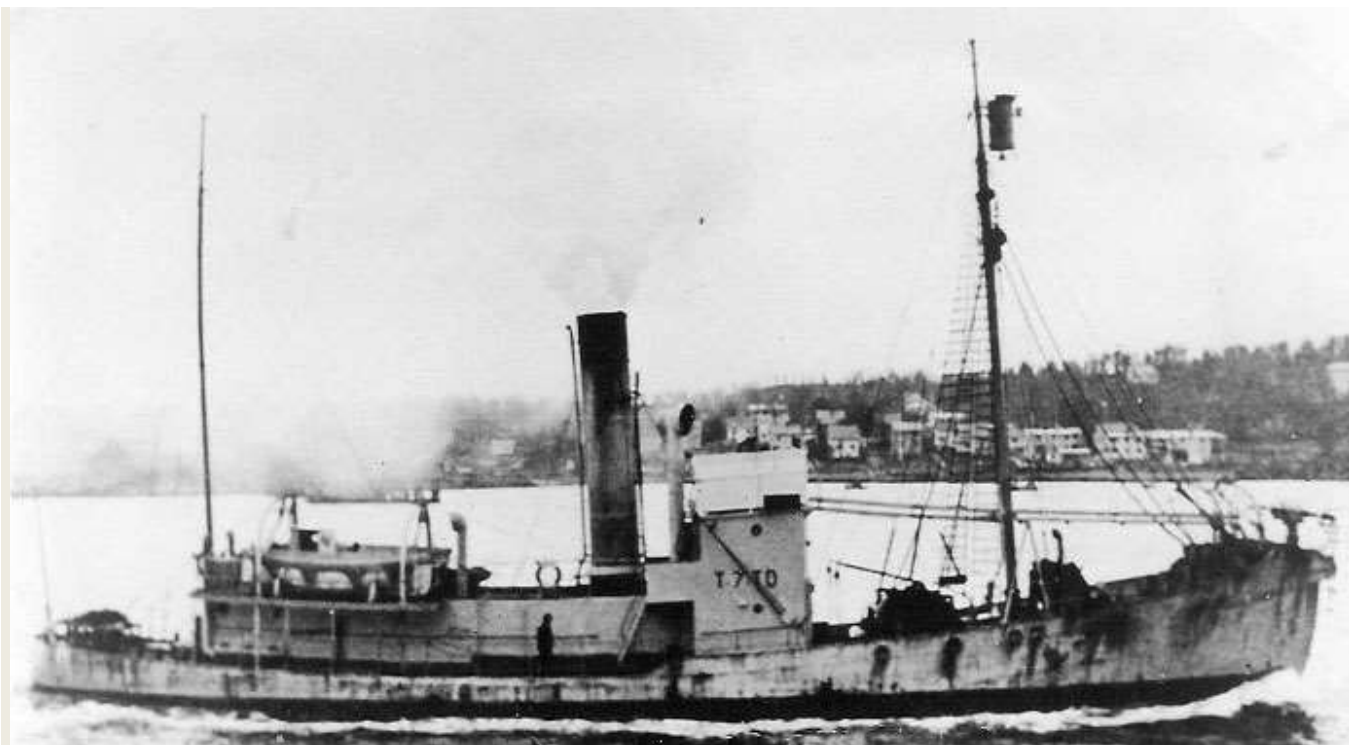
1955. Propulsion converted to diesel propulsion. A 1951 model diesel engine 2-stroke/single acting, 6-cylindret, cyl. dim.: 230 x 400 mm, 360 BHP at 375 rpm were installed. Builder was Alpha-Diesel A/S, Fredrikshavn. New donkey boiler of 100 PSI, also installed.

1962 Lengthened. New dimensions: 304 grt, 129 nrt/L: 138,2' – B: 23,8' – D: 13,2'

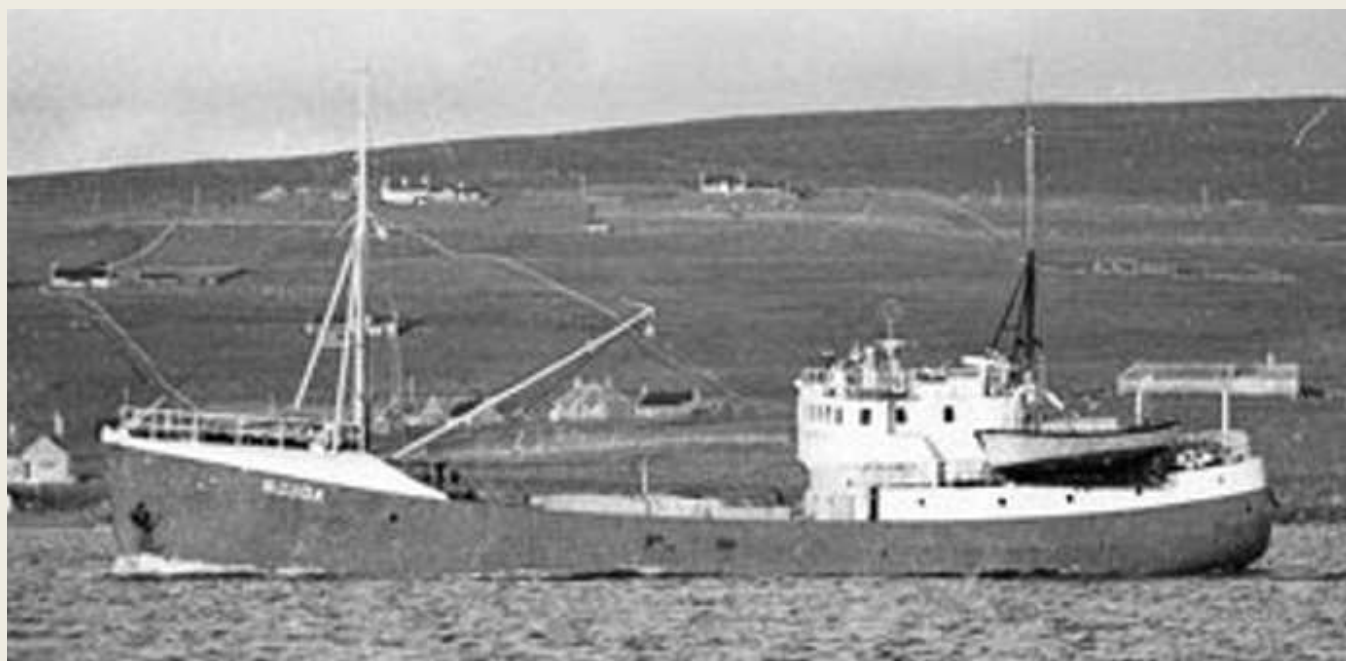
1964 New diesel engine type Alpha, 2-stroke/single acting, 8-cylinder, syl. dim.: 240 x 400 mm, 640 BHP (471 kW) at 400 rpm giving the vessel a speed of about 11,0 knots. Classified as DnV +1A1 Deep Sea Fishing.

1972 The owners move to Sandessjøen. Registered as **N-35-DA** (Dønna).

1980 Broken up at Høvding Skipsopphugning in September.

SFJ00319291220002 STAR XV som POLARBRIS III, i hvalfangst på Skjelnan hvalstasjon i Troms. Bilde via Fredrik Strøm.

SFJ00319291220002 DS/HVB STAR XV som POLARBRIS III, etter ombygging. Fra Shetland 1965. Bilde via Ole-Gustav Årnes.